

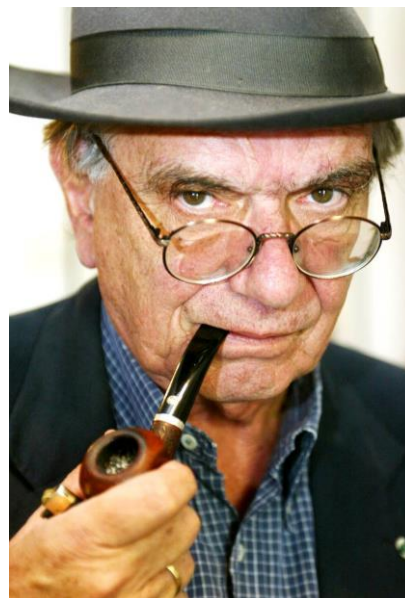
Ο πολυδύναμος και εμπνευσμένος μας συγγραφέας Βασίλης Βασιλικός !

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Με την πολύπλαγκτη ζωή του, το ογκωδέστατο συγγραφικό του έργο που τον κατατάσσει στους παραγωγικότερους Έλληνες μεταπολεμικούς μας συγγραφείς, αλλά και την πρωτοπόμο αισθητικά γραφή του που πολλές φορές καταλύει τις παραδοσιακές νόρμες της αφηγηματικής τέχνης, αποτελεί μια απο τις πιο ενδιαφέρουσες περιπτώσεις

στο φάσμα των ελληνικών γραμμάτων του β'μισού του εικοστού αιώνα. Ο λόγος για τον ανυπότακτο και αενάως πνευματικά μεταλλάσσόμενο Βασίλη Βασιλικό. Γεννήθηκε στη Θάσο στις 18 Νοεμβρίου του 1934 αλλά πολιτογραφήθηκε ως Δημότης Καβάλας. Μετά τις εγκύκλιες σπουδές του, τελείωσε τη Νομική του Αριστοτελείου και έφυγε για μεταπτυχιακά στην Αμερική στο Yale University όπου επεκτάθηκε σε άλλους ορίζοντες, σπουδάζοντας τηλεσκοπηθεσία στην Drama School –SRT (Νέα Υόρκη). Έκτοτε θα οικοδομήσει βήμα-βήμα μια λαμπρή παρουσία στα γράμματα που θα τον καταξιώσει τόσο στην Ελλάδα, πολύ περισσότερο δε στο εξωτερικό. Σε ηλικία 20 ετών δημοσιεύει το πρώτο του βιβλίο νουβέλα «Η διήγηση του Ιάσονα». Το 1957 γράφει τα «Θύματα ειρήνης» και ακολουθεί το 1962 η περίφημη και σημαδιακή για την συγγραφική του εξέλιξη τριλογία «Το Φύλλο, Το πηγάδι, Τ' Αγγέλιασμα». Θα επακολουθήσει ένας συγγραφικός οργανισμός απο μυθιστορήματα, νουβέλες, διηγήματα, όπως «Το λιμάνι της αγωνίας», «Ιμάντες», «Μάγια», «Ζήτα», «Το τελευταίο αντίο», «Η διήγηση του Ιάσονα», «Ο τρομερός μήνας Αύγουστος», «Γλαύκος Θρασάκης», κ.α. μέσω του οποίου ο Βασιλικός με τα 90 και πλέον βιβλία του δημιουργεί ένα μικρό λογοτεχνικό σύμπαν, που ολοκληρώνει το πορτραίτο της πολύπλαγκτης πνευματικής του πορείας. Το έργο του Βασιλικού έχει ως δομικό του στοιχείο την εξέλιξη και την αλλαγή. Εξελίσσεται διαρκώς και είναι σαν να γράφεται στον παρόντα χρόνο και ας μιλάει για πρά-γματα όπου απέχουν χρονικά πολύ απο το σήμερα. Είναι ένα έργο που όπως το έχει χαρακτηρίσει η κριτική χαρακτηρίζεται για την οξυμένη του αίσθηση του «μετέωρου και του μεταιχμιακού». Ο Βασιλικός για το απροσμετρήτων διαστάσεων σε όγκο έργο του τιμήθηκε με περίσπετα ηθικά τρόπαια τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό. Το 1961 τιμήθηκε με το Βραβείο των «12» για την τριλογία του «Το Φύλλο, Το Πηγάδι, Τ' Αγγέλιασμα». Το 1980 με το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος για το βιβλίο του «Το τελευταίο αντίο» το οποίο δεν αποδέχτηκε. Το 1970 με το Διεθνές Βραβείο Mediterraneo για το σύνολο του συγγραφικού του έργου του, που συγκομίζει την ενάργεια της ευρωπαϊκής σκέψης και το εκρηκτικό μεσογειακό του ταμπεραμέντο. Τα κύρια χαρακτηριστικά που διατρέχουν τη συγγραφική τεχνοτροπία του Βασιλικού είναι ο αυτοβιογραφικός χαρακτήρας, η κοινωνική ευαισθησία, ο πολιτικός προβληματισμός, το ευγενές χιούμορ, η λεπταίσθητη ειρωνεία, όσο και η ανατροπή της κλασικής αφηγηματικής τεχνικής. Ανατροπή που πραγματοποιείται τόσο στο επίπεδο της ροής του λόγου, όσο και στην χρονική συνοχή των γεγονότων με σαφείς επιρροές απο την πλατιά κινηματογραφική του παιδεία. Απο τα πιο χαρακτηριστικά έργα του είναι η τριλογία «Το φύλλο, Το Πηγάδι, Τ' Αγγέλιασμα» που σηματοδοτεί τη συγγραφική του ωρίμανση και εξέλιξη.

Στην πρωτοπόμο αισθητικά τριλογία του ο Βασιλικός υιοθετεί καινούρια εκφραστικά μέσα. Τα τρία βιβλία ουσιαστικά είναι οι τρεις φάσεις του ίδιου βασικού θέματος. «Το Φύλλο» που μεγαλώνει υπέρμετρα μέσα στην πολυκατοικία, διαταράσσει με τον συμβολισμό του την ομαλή λειτουργία της τιμμεντένιας πολυκατοικίας και καταστρέφεται απο τους εναντιούμενους σ' αυτό ενοίκους. Στο «Πηγάδι» προστρέχουν ένας μορφωμένος νέος και μια υπηρέτρια για να ανατλήσουν νερό, αλλά τελικά αυτό στερεύει αναδεικνύοντας το ζόφο του αδιεξόδου. Τέλος η κωμική Σ.Ε.Α.Ο. (Σχολή Εφέδρων Αγγέλων Ουρανού) που αναδίδεται με κέφι και χιούμορ, ολοκληρώνει τον τρισδιάστατο συμβολισμό του Βασιλικού. Με μια ζωντανή και ρέουσα γλώσσα εδώ ο συγγραφέας κατορθώνει με ηθική ενάργεια να αποτυπώσει την απογοήτευση, τη διάλυση, τη σύγχυση, τη διαμαρτυρία, τη φυγή. Στο ύστερο έργο του «Η μνήμη επιστρέφει με λαστιχένια πέδιλα» ο συγγραφέας μας δίνει με ελεύθερο και συνειρμικό τρόπο, όπως

ακριβώς λειτουργεί η μνήμη, κορυφαία στιγμιότυπα απο την παρουσία του στον πολιτισμό και τα γράμματα, σε συνάρτηση πάντα με την εξελικτική πορεία της ελληνικής κοινωνίας και των διεθνών πολιτιστικών δρωμένων. Στις πεντακόσιες είκοσι σελίδες του βιβλίου παρελαύνουν περίλαμπρες προσωπικότητες απο την ελληνική και την διεθνή πνευματική ζωή. Συγγραφείς, διανοούμενοι, καλλιτέχνες και πολιτικοί που έδωσαν τόν τόνο στις κοινωνικές εξελίξεις και της αλλαγής των πραγμάτων. Η Ειρήνη Παππά, ο Αλέκος Παναγούλης, η γενιά των beat όπως ο Γκίνσμπεργκ, ο Τζέιμς Μέριλ, η Μαργκερίτ Ντιράς, ο εκκεντρικός Αλέξανδρος Ιόλας, η Μελίνα Μερκούρη, ο Καζαντζάκης, αλλά και ο Ανδρέας Παπανδρέου. Μέσα απο αυτό το πανοραμικό ταξίδι της μνήμης, ο συγγραφέας εκθέτει άφοβα τις κριτικές του σκέψεις για την τέχνη, την κοινωνία και τον πολιτισμό, αλλά και ο ίδιος απροκάλυπτα στον αναγνώστη εκτίθεται. Ο Βασίλης Βασιλικός με το ογκωδέστατο, πολυμερές αισθητικά και πολυμεταφρασμένο σε 33 και πλέον γλώσσες συγγραφικό του έργο, καθώς και με την πολύπλευρη διεθνή παρουσία του στον πολιτισμό και τα γράμματα, αποτελεί μια κορυφαία προσωπικότητα της μεταπολεμικής μας λογοτεχνίας. Μοίρα τραγική έφυγε από κοντά μας στις 30 Νοεμβρίου 2023. **Θα ΖΕΙ για πάντα όμως στις καρδιές μας !**

*Ο συγγραφέας Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, είναι Μ.Σc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.

www.panosavramopoulos.blogspot.gr